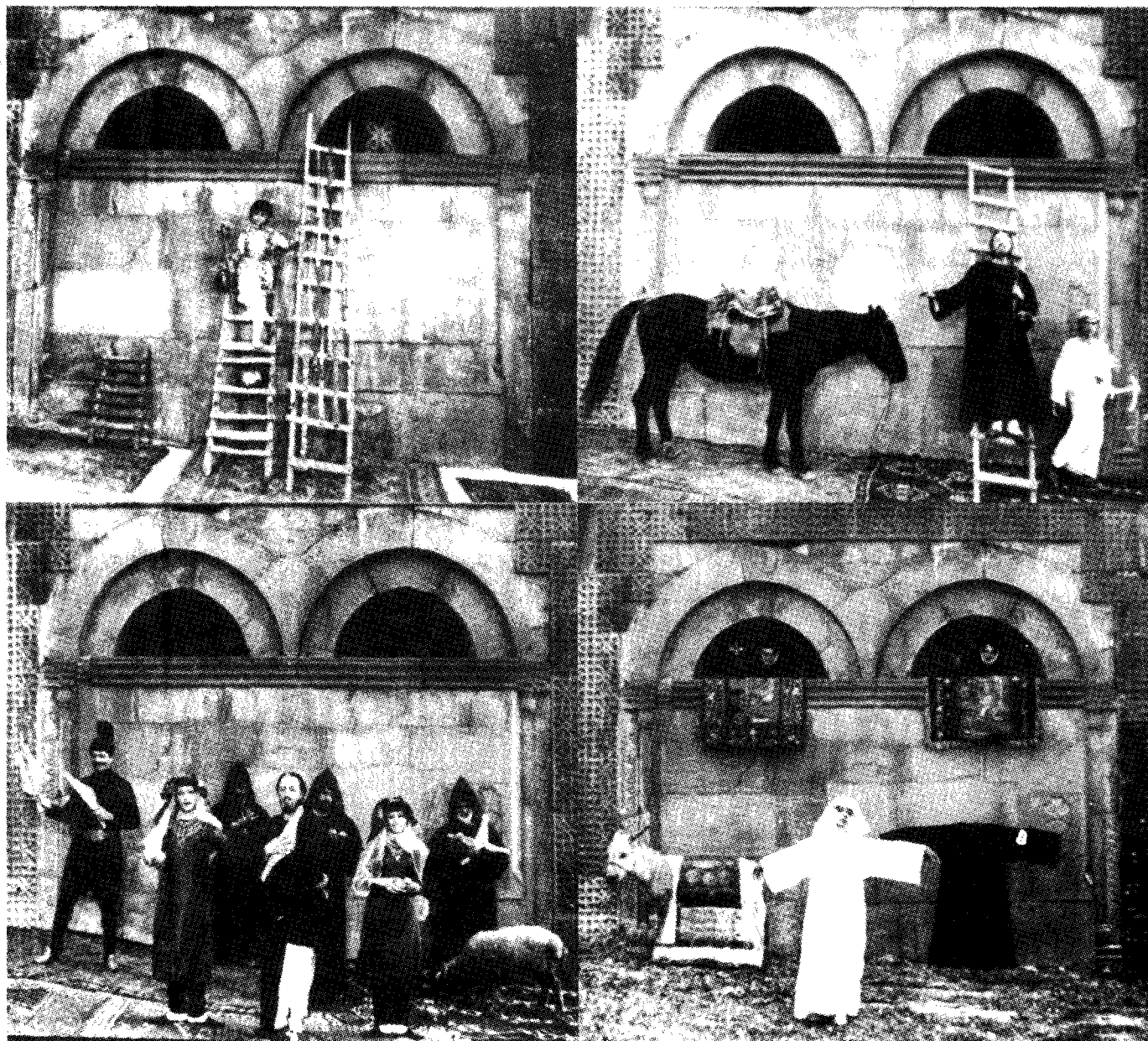

polska sztuka ludowa

KONTEKSTY

antropologia kultury • etnografia • sztuka

1992 rok XLVI nr 3/4 (218/219) indeks 369403 cena 30000 zł

Małgorzata Baranowska Roland Barthes Zbigniew Benedyktowicz Anna Beata Bohdziewicz Italo Calvino
Ryszard Ciarka James Clifford Dariusz Czaja Jeanette DeBouzek Anna Engelking Don Fredericksen Janusz Gazda
Aleksander Jackiewicz Aleksander Jackowski Wiesław Juszcak T. Jefferson Kline Ewa Klekot Violetta i Piotr Krajewscy
Krzysztof Kubiak Marta Leśniakowska Wojciech Michera Małgorzata Niezabitowska Jacek Oledzki
Andrzej T. Pilichowski-Ragno Czesław Robotycki Teresa Rutkowska Sławomir Sikora Piotr Skrzynecki
Anna Sobolewska Ludwik Stomma Monika Sznajderman Wiesław Szpilka Józef Szymańczyk Andrzej Wajda
Joanna Walaszek Mariusz A. Wieczorkowski

SPIS TREŚCI

Zbigniew Benedyktowicz	Wprowadzenie	3
Roland Barthes	O zmianie przedmiotu badań (czyli mitologia dzisiaj)	5
Andrzej Wajda	Z notatnika	} wkładka
Joanna Walaszek	„Wesele” w Salzburgu	
Aleksander Jackiewicz	Moje życie w kinie	7
James Clifford	Samokreacja etnograficzna: Conrad i Malinowski	10
Teresa Rutkowska	Wędrowniki Felliniego	19
Andrzej T. Pilichowski-Ragno	Z rzymskiego notatnika	28
Małgorzata Baranowska	Pocztówka masowa i fotografia uczuć	29
Dariusz Czaja	Symbol i film. Uwagi metodologiczne	39
Don Fredericksen	„Bar Yohai”	43
Wojciech Michera	Wyobraźnia alchemiczna Wernera Herzoga. Egzegeza symboliczna filmu „Szkłane serce”	45
Dariusz Czaja	Wenecja i śmierć: konteksty symboliczne	58
Monika Sznajderman	„Stary Gringo”. Motyw Don Kichota w filmie i literaturze	66
Wiesław Juszczak	Dzieło a „granica sensu”	72
Dariusz Czaja	Moment Wieczny. O „Uczcie Babette”	76
Zbigniew Benedyktowicz	Marta i Maria („Uwagi o „Uczcie Babette”)	81
Marta Leśniakowska	O grzechu łakomstwa i konflikcie kulturowym. Z powodu „Uczty Babette”	85
Janusz Gazda	Artysta, który wymyśla jedynie prawdę	87
Italo Calvino	Kombinatoryka a mit w sztuce opowiadania	98
T. Jefferson Kline	Orfeusz transcendujący. „Ostatnie tango w Paryżu” Bertolucciego	100
Sławomir Sikora	Fotografia – pamięć – wyobraźnia	108
Ryszard Ciarka	Film i prawdziwy obraz rzeczy	112
Anna Sobolewska	Konstrukcja istnienia	117
Violetta Kutlubasis-Krajewska,		
Piotr Krajewski	Taśmy mieszane czyli video-art na festiwalu we Wrocławiu	120
Ludwik Stomma	Antropologia kultury, historia i Kubuś Puchatek	123
Wiesław Szpilka	Zobaczyć świat: Etnografia wobec filmu i kultury masowej	125
Wiesław Szpilka	„Batman” – opowieść o stworzeniu	129
Teresa Rutkowska	Przewrotność „Batmana”	132
***	Zapis dyskusji o filmie „Batman”	133
Monika Sznajderman	Co się kryje pod tą maską: Wokół motywu Człowieka Śmiechu. Parę uwag o „Batmanie”	135
Teresa Rutkowska	Postmodernizm i film	138
Ewa Klekot	„Matador”, czyli hiszpańska baśń postmodernistyczna	142
Czesław Robotycki	Wampiry. Od wierzeń ludowych do filmowych fantomów	144
Jeanette DeBouzek	„Etnograficzny surrealizm” Jeana Roucha	151
Aleksander Jackowski	Przeżyć fikcję	157
Anna Beata Bohdziewicz	Fotodziennik, czyli piosenka o końcu świata	163
Zbigniew Benedyktowicz	„Uciekające zdjęcia”. Rozmowa z Piotrem Skrzyneckim	168
Piotr Skrzynecki	Szkic do scenariusza filmowego pt. „O Groblach na Groblach”	172
Zbigniew Książek	Piosenki	176
Piotr Skrzynecki	Szkic scenariusza uroczystości związanych ze zjazdem przedstawicieli domów panujących w Europie	177
Małgorzata Niezabitowska	Wolny człowiek	178
Józef Szymańczyk	Jestem fotografem (Wywiad przeprowadzony przez Annę Engelking. Część I)	183
Aleksander Jackowski	Kreacja i dokument. Filmy Andrzeja Różyckiego	194
Anna Beata Bohdziewicz	O kapliczkach	201
Mariusz Wiczorkowski	Z teki	205
	Galeria zdjęć nieintencjonalnych (Próba eidetycznego doświadczenia istoty fotografii)	205
	Czarny pas	207
	Biały napis	211
	Odpowiedź	212
Ryszard Ciarka	Widzieć, odczuwać, myśleć. Rozmowa z Jackiem Olędzkim	215
Krzysztof Kubiak	„Regardy” Colette – uwagi uczestnika ze wschodu	219
Summary of articles		222

Na okładce: Kadry z filmu Sergiusza Paradżanowa „Barwy granatu”, zestawione przez reżysera
 Na stronie tytułowej: Józef Szymańczyk, Dziadek z wnuczką, Polesie, 1937

Redakcja dziękuje za wydatną pomoc w realizacji tego numeru
 Komitetowi Kinematografii oraz Fundacji Kultury.

POLSKA SZTUKA LUDOWA

Rok XLVI – 1992

W roczniku znajduje się podwójny, monograficzny numer (3-4) poświęcony antropologii filmu i fotografii

	nr		nr
Baranowska Małgorzata, <i>Pocztówka masowa i fotografia uczuć</i>	3-4	Kocjan Krzysztof, <i>Ludowa waloryzacja płciowości. Apokryficzne wątki w ludowej wersji historii o Adamie i Ewie</i>	2
Barański Janusz, <i>O heurystycznej wykładni dwóch teorii etnologicznych. Dekonstrukcja „sprawy słonia”</i>	1	Kowalski Piotr, <i>Folklorystyka nauk o kulturze ludowej</i>	1
Barthes Roland, <i>O zmianie przedmiotu badań (czyli mitologia dzisiaj)</i>	3-4	Krajewski Piotr, Kutlubasis-Krajewska Violetta, <i>Taśmy mieszane, czyli video-art na festiwalu we Wrocławiu</i>	3-4
Benedyktowicz Zbigniew, <i>Marta i Maria (Uwagi o „Uccie Babette”)</i>	3-4	Książek Zbigniew, <i>Piosenki</i>	3-4
Benedyktowicz Zbigniew, <i>Uciekające zdjęcia. Rozmowa z Piotrem Skrzyneckim</i>	3-4	Kubiak Krzysztof, <i>„Regardy” Colette – uwagi uczestnika ze wschodu</i>	3-4
Benedyktowicz Zbigniew, <i>Wprowadzenie</i>	3-4	Kutlubasis-Krajewska Violetta, Krajewski Piotr, <i>Taśmy mieszane czyli video-art na festiwalu we Wrocławiu</i>	3-4
Bohdziewicz Anna Beata, <i>Fotodziennik, czyli piosenka o końcu świata</i>	3-4	Leśniakowska Marta, <i>O grzechu lakomstwa i konfliktach kulturowym. Z powodu „Uccy Babette”</i>	3-4
Bohdziewicz Anna Beata, <i>O kapliczkach</i>	3-4	Łysiak Wojciech, <i>Rzecz o pewnej propagandzie</i>	1
Burszta J. Wojciech, <i>Etnologia dzisiaj albo siła peryferii</i>	2	Mańkowski Andrzej Emeryk, <i>Legenda Salapatka – „Orla”</i>	1
Calvino Italo, <i>Kombinatoryka a mit w sztuce opowiadania</i>	3-4	Michera Wojciech, <i>Wyobrażenia alchemiczna Wenera Herzoga. Egzegeza symboliczna filmu „Szkłane serce”</i>	3-4
Ciarka Ryszard, <i>Film i prawdziwy obraz rzeczy</i>	3-4	Niezabitowska Małgorzata, <i>Wolny człowiek</i>	3-4
Ciarka Ryszard, <i>Widzieć, odczuwać, myśleć. Rozmowa z Jackiem Olędzkim</i>	3-4	Olędzki Jacek, <i>Widzieć, odczuwać, myśleć. Rozmowa z... (Rozmowa prowadzona przez Ryszarda Ciarke)</i>	3-4
Clifford James, <i>Samokreacja etnograficzna: Conrad i Malinowski</i>	3-4	Pilichowski-Ragno Andrzej T., <i>Z rzymskiego notatnika</i>	3-4
Corbin Henri, <i>Człowiek świetlisty i jego przewodnik. Hermetyczna idea doskonałej natury</i>	2	Robotycki Czesław, <i>Co kaplica na Długich Młakach pod Turbaczem daje do myślenia</i>	1
Czaja Dariusz, <i>Moment Wieczny. O „Uccie Babette”</i>	3-4	Robotycki Czesław, <i>Wampiry. Od wierzeń ludowych do filmowych fantomów</i>	3-4
Czaja Dariusz, <i>Symbol i film. Uwagi metodologiczne</i>	3-4	Rutkowska Teresa, <i>Postmodernizm i film</i>	3-4
Czaja Dariusz, <i>Wenecja i śmierć: konteksty symboliczne</i>	3-4	Rutkowska Teresa, <i>Przewrotność „Batmana”</i>	3-4
DeBouzek Jeanette, <i>„Etnograficzny surrealizm” Jeana Roucha</i>	3-4	Rutkowska Teresa, <i>Wędrowki Felliniego</i>	3-4
Dylewska Iza, Dymkowska Ewa, <i>Słowniczek współczesnej gwary wojskowej</i>	1	Rychły Maciej, <i>Bezimienny geniusz ludu umrze dzisiaj o zachodzie</i>	1
Dymkowska Ewa, Dylewska Iza, <i>Słowniczek współczesnej gwary wojskowej</i>	1	Sikora Sławomir, <i>Fotografia – pamięć – wyobrażenia</i>	3-4
Fredericksen Don, <i>„Bar Yohai”</i>	3-4	Skrzynecki Piotr, <i>Szkic do scenariusza filmowego pt. „O Groblach na Groblach”</i>	3-4
Gazda Janusz, <i>Artysta, który wymyśla jedynie prawdę</i>	3-4	Skrzynecki Piotr, <i>Szkic scenariusza uroczystości związanych ze zjazdem przedstawicieli domów panujących w Europie</i>	3-4
Gieryszewska Krystyna, <i>Interpretacja postaci Judasza</i>	2	Skrzynecki Piotr, <i>Uciekające zdjęcia. Rozmowa z... (Rozmowa przeprowadzona przez Zbigniewa Benedyktowicza)</i>	3-4
Głowiński Michał, <i>Pierwsze miesiące</i>	1	Sobolewska Anna, <i>Konstrukcja istnienia</i>	3-4
Jackiewicz Aleksander, <i>Moje życie w kinie</i>	3-4	Stomma Ludwik, <i>Antropologia kultury, historia i Kuś Puchatek</i>	3-4
Jackowski Aleksander, <i>Kreacja i dokument. Filmy Andrzeja Różyckiego</i>	3-4	Szpilka Wiesław, <i>„Batman” – opowieść o stworzeniu</i>	3-4
Jackowski Aleksander, <i>Przeżyć fikcję</i>	3-4	Szpilka Wiesław, <i>Zobaczyć świat: Etnografia wobec filmu i kultury masowej</i>	3-4
Juszczak Wiesław, <i>Dzielo a „granica sensu”</i>	3-4	Sznajderman Monika, <i>Co się kryje pod tą maską: Wokół motywu Człowieka Śmiechu. Parę uwag o „Batmanie”</i>	3-4
Kabzińska-Stawarz Iwona, <i>Taniec wokół drzew w „Tajnej historii Mongołów”</i>	2		
Klekot Ewa, <i>„Matador”, czyli hiszpańska baśń postmodernistyczna</i>	3-4		
Klekot Ewa, <i>Wyobrażenie twarzy Chrystusa w ikonie karpackiej</i>	2		
Kline T. Jefferson, <i>Orfeusz transcendujący. „Ostatnie tango w Paryżu” Bertolucciego</i>	3-4		

	nr		nr
Sznajderman Monika, „Stary Gringo”: Motyw <i>Don Kichota</i> w filmie i literaturze	3-4	Wieczorkowski Mariusz, <i>Galeria zdjęć nieintencjonalnych (Próba eidetycznego doświadczenia istoty fotografii)</i>	3-4
Szymańczyk Józef, <i>Jestem fotografem (część I)</i>	3-4	Wieczorkowski Mariusz, <i>Odpowiedź</i>	3-4
Tokarska-Bakir Joanna, <i>Henri Corbin: „Czas Erano-sa”</i>	2	<i>Zapis dyskusji o filmie „Batman”</i>	3-4
Tokarska-Bakir Joanna, <i>Hermeneutyka Gadamerows-ka w etnograficznym badaniu obcości</i>	1	Zowczak Magdalena, <i>Dlaczego Cygan kradnie? Przy-czyny różnicowania ludzi według biblii ludowej</i> .	2
Wajda Andrzej, <i>Z notatnika (wkładka)</i>	3-4	RECENZJE	
Wąlaszek Joanna, „ <i>Wesele</i> ” w Salzburgu (wkładka)	3-4	Smolińska Teresa, <i>PIOTR KOWALSKI, Współczesny folklorizm i folklorystyka. O przedmiocie poznania w dzisiejszych badaniach folklorystycznych</i>	2
Węglarz Stanisław, <i>Koncepcja etnograficznego róż-nicowania kultury ludowej dzisiaj</i>	2	LISTY DO REDAKCJI	
Wieczorek Agata, <i>Komizm św. Piotra</i>	2	Giedz Maria, <i>Odpowiedź</i>	2
Wieczorkowski Mariusz, <i>Biały napis</i>	3-4	Paprocki Henryk (ks.), „ <i>Urzędowa liturgia</i> ”	2
Wieczorkowski Mariusz, <i>Czarny Pas</i>	3-4		

„Wesele” w Salzburgu

Joanna Walaszek

Tego roku *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego doczekało się pierwszej niemieckojęzycznej inscenizacji. Przedstawienie zostało zrealizowane w ramach Salzburger Festspiele. Premiera odbyła się 27 lipca w Landestheater. Specjalnie dla potrzeb tej inscenizacji został zamówiony nowy, poetycki przekład sztuki u Carla Dedeciusa, znanego i uznanego tłumacza polskiej literatury. Przedstawienie reżyserował Andrzej Wajda, scenografię i kostiumy przygotowała Krystyna Zachwatowicz, muzykę skomponował Stanisław Radwan. Ten sam zespół rok temu przygotował premierę *Wesela* w Starym Teatrze w Krakowie. Salzburgska premiera nie była jednak powtórzeniem krakowskiej inscenizacji. W przedstawieniu wystąpili aktorzy z teatrów Austrii i Niemiec, między innymi z berlińskiego Schaubühne i wiedeńskiego Burgtheater. Wiele było wśród nich prawdziwych znakomitości. Grali też w tym *Weselu* czterej Polacy, w tym dwóch aktorów z Polski. Przedstawienie oglądała międzynarodowa, festiwalowa publiczność.

Wajda nie upraszczał dla tej publiczności dramatu Wyspiańskiego, nawet niewiele go skrócił (przedstawienie trwało trzy i pół godziny). Pokazał, że powszechna opinia o hermetyczności *Wesela*, o tym, że może być zrozumiałe tylko w kontekście polskiej historii i kultury, w dużej mierze jest tylko przesadą. Przedstawione w *Weselu* konflikty społeczne nie są tylko naszym, narodowym problemem. A marzenia i tęsknoty postaci niewspółmierne do okoliczności ich życia, ich lęki i niepokoje, bunt i inercja, samozniewolenie wreszcie okazały się niezwykle żywotnymi problemami dla aktorów. To pokazało kilka świetnych kreacji aktorskich. Wśród najlepszych wymienić trzeba chociaż kilka: Dagmar Manzel (Rachel), August Zirner (Pan Młody), Joachim Bissmeier (Gospodarz), Dorte Lyssewsky (Panna Młoda), Michael Köning (Nos i Hetman), Robert Hunger-Bühler (Dziennikarz), Stephan Wolf-Schönburg (Chochół). Bardzo pięknie, wyraziście wydobywali stany i emocje postaci, nieobciążeni legendą i tradycją *Wesela* pokazywali postaci w nowym, czasem bardzo odkrywczym, niespodziewanym świetle.

Opinia o hermetyczności *Wesela* wynika przede wszystkim ze sposobu przedstawienia w nim świata fantastycznego. Widma i zjawy przychodzą na scenę wprost z polskiej historii i sztuki. Jak mogą być czytelne dla obcego widza? Wajda ukształtował je tak, by ich symboliczny sens i przesłanie było dla publiczności jasne. Odwoływał się do tego co powszechnie znane, do europejskiej tradycji. Przede wszystkim teatralnej. Światowy teatr doskonale zna postaci widm i duchów, które pojawiają się na scenie niosąc żywym przestrozę i wyzwanie. Zna też postaci symboliczne. Wajda więc uczynił osoby dramatu bardzo wyrazistymi, teatralnymi postaciami. Nieco paradoksalnie kontekst światowego teatru sprawił, że status osób dramatu podobny był prapremierze *Wesela*. Ale dawno już tak *Wesela* nie grywano. Wajda też nie zawsze rezygnował z ikonografii Wyspiańskiego. Stańczyk siedział na fotelu w matejkowskiej pozie i w matejkowskim stroju. Ale wcale nie musiał być kojarzony z tą konkretną postacią. Wystarczyło, że był, dobrze w europejskiej tradycji znanym, błaznem. Jak posąg Komandora w *Don Juanie* ożywała na scenie zbroja Rycerza Czarnego. Ta zbroja, porzucona w kącie obok niedokończonego obrazu Gospodarza, w scenie z Poetą unosi się i wznosi w górę przy-

tlaczając go swoim ogromem. Żelazną dłonią ściska rękę Poety a w końcu odsłania trupa czaszkę skrywaną pod przyłbicą. Jak widać w ten sposób sens sceny był zupełnie oczywisty. Teatralność efektu wcale nie osłabiała ekspresji sceny, ale ją potęgowała. Postaci zjaw wylaniały się i ginęły w ciemności. Na scenie były zazwyczaj — poza Upiorem-Szelą — unieruchomione w jednym miejscu. Wokół nich krążyli żywi. I już w tej sytuacji scenicznej widoczna była moc widmowych zjaw. To one trwają na wieczność zamknięte w jednym geście czy ruchu, to one niepokoją żywych. Zupełnie inaczej niż u Wyspiańskiego został w Salzburgu przedstawiony Wernyhora, chociaż tak samo jak w dramacie niejasny, szczególny, był na scenie status tej postaci. Potęga Wernyhory widoczna już była w potężnej posturze aktora uwydatnionej wystawnym strojem polskiego pana. I jego pewnym, nie znoszącym sprzeciwu zachowaniem. Był tutaj przede wszystkim wyzwaniem dawnej świetności i potęgi.

Szukanie wyrazistości symbolicznych postaci najpiękniejszy efekt dało w postaci Chochała. Chochał był tu wysoki, smukły, słoma gdzieś gdzie przetykana płatkami róż, nie pogrubiała sylwetki aktora. Wyglądał trochę jak bezlistne drzewo o chropawej korze i długich gałęziach-rękach. Niesamowite, bo zwieńczone białą kulą głowy, w której błyszczą nienaturalnie wypukłe oczy. Chochał ożywał poruszany ruchem mięśni rąk i tułowia aktora, płynnym i sprężystym, czasem nieznacznym, czasem bardzo ekspresyjnym. Wydobywał z siebie głos bardzo wysoki, przenikliwy i przejmujący, niesamowicie modulowany w wyrafinowanych muzycznych frazach. Ten stwór półroślinny-pólludzki, półżywy-półmartwy nie tylko obrazował znakomicie symboliczny sens postaci, ale też z ogromną siłą oddziaływał na emocje widzów, pobudzał ich wyobraźnię. W finale *Wesela* wynurza się spod ziemi pomiędzy zebranymi w izbie, wyrasta ponad postaci i nimi jak chce włada. Tańczy wokół niego jak w *Błędnym kole* Malczewskiego. Ale znowu, nie trzeba znać Malczewskiego by poddać się magii finału salzburskiego *Wesela*.

Na s. 2 i 3 wklejki reprodukcja szkicu Andrzeja Wajdy zrobionego na programie przedstawienia. W środku — postać Stańczyka, grana przez Aleksandra Bardiniego

polska sztuka ludowa

KONTEKSTY

antropologia kultury • etnografia • sztuka

INSTYTUT SZTUKI POLSKIEJ AKADEMII NAUK

CONTENTS

Zbigniew Benedyktowicz	Editorial. The Anthropology of Film and Photography	3
Roland Barthes	Change the Object Itself „Mythology today”	5
Andrzej Wajda	From a Notebook	} wkładka
Joanna Walaszek	The Wedding in Salzburg	
Aleksander Jackiewicz	My Life in the Cinema	7
James Clifford	On Ethnographic Self-Fashioning: Conrad and Malinowski	10
Teresa Rutkowska	The Wanderings of Fellini	19
Andrzej T. Pilichowski-Ragno	From a Roman Notebook	28
Małgorzata Baranowska	The Mass-produced Postcard and the Photography of Emotions	29
Dariusz Czaja	Symbol and Film. Methodological Comments	39
Don Fredericksen	„Bar Yohai”	43
Wojciech Michera	The Alchemical Imagery of Werner Herzog. A Symbolic Exegesis of „Heart of Glass”	45
Dariusz Czaja	Venice and Death. Symbolic Contexts	58
Monika Sznajderman	„Old Gringo”: The Motif of Don Quixote in Film and Literature	66
Wiesław Juszczak	The Work of Art and the „Limit of Sense”	72
Dariusz Czaja	The Eternal Moment. On „Babette's Feast”	76
Zbigniew Benedyktowicz	Martha and Mary. On „Babette's Feast”	81
Marta Leśniakowska	On the Sin of Gluttony and Cultural Conflict. Remarks Provoked by „Babette's Feast”	85
Janusz Gazda	An Artist Who Contrives Only the Truth	87
Italo Calvino	The Myth and Contemporary Literature	98
T. Jefferson Kline	Orpheus Transcending: Bertolucci's „Last Tango in Paris”	100
Sławomir Sikora	Photography – Memory – Imagination	108
Ryszard Ciarka	Film and the True Image of Things	112
Anna Sobolewska	The Construction of Existence	117
Violetta Kutlubasis-Krajewska,	Mixed Tapes or Video-art of the Wrocław Festival	120
Piotr Krajewski	The Anthropology of Culture, History and Winnie-the-Pooh	123
Ludwik Stomma	To See the World: Ethnography Vis à Vis Film and Mass Culture	125
Wiesław Szpilka	„Batman” – a Tale of Creation	129
Wiesław Szpilka	Perversity of „Batman”	132
Teresa Rutkowska	A Registered Discussion about „Batman”	133
***	What Does That Mask Conceal? In Connection with the Motif of the Joker: a Few Remarks Concerning „Batman”	135
Monika Sznajderman	Postmodernism and Film	138
Teresa Rutkowska	„Matador”, or a Spanish Postmodernistic Tale	142
Ewa Klekot	Vampires. From Folk Document to Film Phantoms	144
Czesław Robotycki	The „Ethnographic Surrealism” of Jean Rouch	151
Jeanette DeBouzek	To Experience Fiction	157
Aleksander Jackowski	Photodiary, or a Song about the End of the World	163
Anna Beata Bohdziewicz	„Fleeting Pictures” – an Interview with Piotr Skrzynecki	168
Zbigniew Benedyktowicz	A Sketch to a Film Scenario about the Na Groble Square	172
Piotr Skrzynecki	Songs	176
Zbigniew Książek	A Sketch to a Scenario of Ceremonies Connected with the Convention of Representatives of European Royal Courts	177
Piotr Skrzynecki	Free Man	178
Małgorzata Niezabitowska	I am a Photographer (An Interview Noted by Anna Engelking. Part I)	183
Józef Szymańczyk	Creation and Document. Films by Andrzej Różycki	194
Aleksander Jackowski	Warsaw Shrines	201
Anna Beata Bohdziewicz	From the Folio of Mariusz A. Wiczorkowski	205
Mariusz Wiczorkowski	Gallery of Unintentional Photographs (An Attempted Eidetic Capturing of the Essence of Photography)	205
	Black Belt	207
	White Sign	211
	Response	212
Ryszard Ciarka	To See, Feel and Think – an Interview with Jacek Olędzki	215
Krzysztof Kubiak	Colette's „Regards” – Comments by a Participant from the East	219
Summary of articles		222

Redagują: Zbigniew Benedyktowicz, Aleksander Jackowski, Sławomir Sikora (sekretarz redakcji) oraz Ewa Korulska, Anna Kunczyńska-Iracka, Ludwik Stomma

Doradzają i współpracują: Jerzy Bartmiński, Ewa Fryś-Pietraszkowa, Antoni Kroh, Jacek Królak, Jacek Olędzki, Czesław Robotycki, Roch Sulima, Bożena Dudko

Tłumaczenia: Aleksandra Rodzińska

Projekt okładki i strony tytułowej: Jacek Królak

Makieta: Zofia Bisiak

Redaktor techniczny: Krzysztof Nalewajko

Adres redakcji: Instytut Sztuki PAN, ul. Długa 28, 00-950 Warszawa, skr. poczt. 994, tel. 31-32-71/4 wew. 243